

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка

Кафедра обліку і аудиту

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
з навчальної дисципліни «ОБЛІК МІЖНАРОДНИХ ОПЕРАЦІЙ»**

для студентів четвертого курсу економічного факультету
спеціальності 051 «Економіка»

Львів 2021

Розробник: **Тенюх З.І.**, к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту

Рецензенти:

Ковалюк О.М., д.е.н., проф., зав. кафедри обліку і аудиту ЛНУ ім. І.Франка;

Пацула О.І., к.е.н., доцент кафедри фінансів та обліку Львівського державного університету внутрішніх справ.

Комп'ютерне верстання Тенюх З.І.

Методичні рекомендації та завдання для проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Облік міжнародних операцій» для студентів четвертого курсу економічного факультету спеціальності 051 «Економіка». Львів: Дільниця оперативного друку економічного факультету ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 35 с.

У методичних рекомендаціях міститься програма навчальної дисципліни, перелік питань для обговорення та самостійного опрацювання, задачі для розв'язку, список рекомендованої літератури за тематикою. Методичні рекомендації дають можливість студенту закріпити теоретичні знання та практичні навички з методики обліку міжнародних операцій підприємств України.

Методичні рекомендації призначені для студентів вищих навчальних закладів економічних спеціальностей стаціонарної та заочної форми навчання.

©Тенюх З.І., 2021

© Львівський національний
університет імені Івана Франка, 2021

ВСТУП

Предметом дисципліни «Облік міжнародних операцій» є господарські процеси, господарські засоби та джерела їх утворення, що виникають у зовнішньоекономічній діяльності підприємств України.

Мета дисципліни «Облік міжнародних операцій» – формування у студентів системи знань з методики обліку міжнародних операцій підприємств, а також основних принципів організації обліку господарських процесів на підприємствах України.

Завдання дисципліни «Облік міжнародних операцій» – набуття студентами необхідних знань та практичних навичок щодо ведення обліку міжнародних операцій з урахуванням загальноприйнятих принципів та національних стандартів з бухгалтерського обліку. Зокрема, вивчення способів та механізмів здійснення підприємствами міжнародних операцій, особливостей документального забезпечення бухгалтерських записів та відображення в обліку господарських операцій, здійснених в іноземній валюті.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення дисципліни ґрунтується на знаннях з мікроекономіки, макроекономіки, економіки підприємств, міжнародної економіки, менеджменту, фінансів, зовнішньоекономічної діяльності, бухгалтерського обліку.

В результаті вивчення дисципліни студенти мають:

знати:

- зміст основних нормативних документів щодо регулювання бухгалтерського обліку та зовнішньоекономічних операцій в Україні;
- техніку складання основних форм звітності за операціями з валютою і розуміти основні принципи складання первинних документів з обліку міжнародних операцій;
- методику ведення обліку міжнародних операцій на підприємствах України;

вміти:

- застосовувати теоретичні і методичні засади ведення обліку міжнародних операцій з урахуванням національних стандартів бухгалтерського обліку;
- обліковувати іноземну валюту, імпорتنі та експортні операції;
- здійснювати облік специфічних міжнародних операцій: облік реекспорту і реімпорту, бартерних операцій, давальницьких операцій;
- відображати зовнішньоекономічні операції в системі бухгалтерського обліку та звітності.

Вивчення цієї дисципліни передбачає паралельно із лекціями проведення індивідуально-консультативної роботи і модульних контрольних робіт, виконання студентами практичних завдань та самостійне опрацювання студентами навчального матеріалу.

Дисципліна спрямована на формування у студентів облікових, організаційних, контрольних та аналітичних класів професійних знань.

Програма навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин для однієї групи студентів					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	сп
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1.						
Тема 1. Організація обліку міжнародних операцій	6	2	-	-	-	4
Тема 2. Валютно-фінансові операції у міжнародній економічній діяльності	10	4	2	-	-	4
Тема 3. Загальні засади здійснення експортно - імпортової діяльності	8	2	2	-	-	4
Тема 4. Облік експортних операцій	10	4	2	-	-	4
Тема 5. Облік імпортової операцій	10	4	2	-	-	4
Усього годин за модуль 1	44	16	8	-	-	20
Модуль 2.						
Тема 6. Облік міжнародних бартерних (товаро-обмінних) операцій	8	2	2	-	-	4
Тема 7. Облік реекспортних операцій	10	4	2	-	-	4
Тема 8. Облік реімпортової операцій	10	4	2			4
Тема 9. Облік операцій з переробки	12	4	2	-	-	6
Тема 10. Облік розрахунків з підзвітними особами в іноземній валюті	6	2	-	-	-	4
Усього годин за модуль 2	46	16	8	-	-	22
Сумарно годин	90	32	16	-	-	42

Тема 1. Організація обліку міжнародних операцій.

1. Поняття міжнародних операцій, їх види та суб'єкти здійснення.
2. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
3. Митні режими здійснення міжнародних операцій.
4. Зовнішньоекономічні контракти, їх значення, зміст і структура.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Поняття міжнародних операцій та їх види.
2. Суб'єкти та об'єкти міжнародних операцій, поняття резидентів та нерезидентів.
3. Органи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
4. Нормативно-правове регулювання обліку та зовнішньоекономічної діяльності. Міжнародні та національні стандарти обліку.
5. Митні режими здійснення міжнародних операцій.
6. Роль і значення міжнародних економічних контрактів у зовнішньоекономічній діяльності країни. Види зовнішньоекономічних договорів.
7. Структура, зміст, терміни і категорії зовнішньоекономічного контракту.
8. Формування витрат на виконання зовнішньоекономічних договорів згідно умов ІНКОТЕРМС.

Основна література:

1. Податковий кодекс України від 2.12.2010 № 2755-VI / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI / Верховна Рада України. URL: <http://sfs.gov.ua/mk/>
3. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-XII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
4. Закон України «Про валюту і валютні операції» від 21.06.2018 № 2473-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>
5. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 №996-XIV / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>
6. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку.
7. Бутинець Ф. Ф., Жиглей І. В. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит» / За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця; 3-тє вид., доп. і перероб. Житомир: Рута, 2006. 388 с.
8. Кадуріна Л. О. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навч. посіб. / Кадуріна Л. О., Стрельнікова М. С. К.: Центр учбової літератури, 2007. 606 с.

Додаткова література:

9. Волкова І. А., Реслер М. В., Калініна О. Ю. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2011. 304 с.
10. Гордієнко Н.І., Карпушенко М.Ю. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник. Харків: ХНАМГ, 2006. 235 с.
11. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: Навчальний посібник / За ред. Ю.Г. Козака, Н.С. Логвінової, І.Ю. Сіваченка. 2-тє вид., доп. і перероб. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 792 с.
12. Лебедевич С.Є., Шутка С.Є., Воляник Г.М., Колінько Н.І. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник. Львів: Новий Світ-2000, 2012. 378 с.
13. Маслак О.О., Жежуха В.Й. Облік, аналіз та аудит зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посіб. К.: Каравела, 2011. 400с.

Періодичні джерела:

- Танцюра Ю. INCOTERMS 2020: що змінилося? *Юридична газета онлайн*. 2020. № 9. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/incoterms-2020-shcho-zminilosya.html>

Тема 2. Валютно-фінансові операції у міжнародній економічній діяльності

1. Оцінка операцій в іноземній валюті. Монетарні та немонетарні статті.
2. Облік курсових різниць.
3. Облік операцій з купівлі-продажу іноземної валюти.

Задача 1. Підприємство отримало короткостроковий кредит у сумі 20 тис. дол. США за курсом 16,7 грн. за 1 дол. У звітному періоді було погашено частину кредиту в сумі 4 тис. дол. На момент погашення курс становив 19,6 грн. за 1 дол., на кінець звітного періоду — 18,0 грн. за 1 дол. Розрахувати курсову різницю за двома методами.

Задача 2. ТЗОВ «Імпортер» в вересні 2016 року ввіз товари на загальну суму 500 тис. євро, зокрема:

- 05.09. – на 300 тис. євро;
- 09.09. – на 200 тис. євро.

Оплата товарів проведена частинами:

- 13.09.14 р. – 350 тис. євро;
- 04.10.14 р. – 150 тис. євро.

Заборгованість перед нерезидентом на 30.09. склала 150 тис. євро.

Дата	Курс НБУ
05.09.	28,4
09.09.	28,7
13.09.	28,6
30.09.	28,4
04.10.	28,5

- Завдання:**
1. Відобразити операції у бухгалтерському обліку (подати у таблицях).
 2. Розрахувати курсову різницю за двома методами

Метод 1: Розрахунок курсової різниці в межах операції

Бухгалтерський облік цих операцій представитив таблиці. (євро/грн.)

№ п/п	Зміст операції	Бухгалтерський облік		
		Дт	Кт	Сума
1	05.09. Отримано товар від нерезидента			
2	09.09. Отримано товар від нерезидента			
3	13.09. Оплачена частково заборгованість перед нерезидентом			
4	13.09. Нараховані курсові різниці на суму операції : – від всієї суми першого постачання			
	– від частини другого постачання			
5	30.09.			
6	04.10. Сплачений залишок заборгованості перед нерезидентом			
7	04.10. Нарахована курсова різниця на дату операції оплати			

Метод 2: Розрахунок курсової різниці за всією статтею

ТзОВ «Імпорт» в вересні 2016 року ввіз товари на загальну суму 500 тис. євро, зокрема:

- 05.09. – на 300 тис. євро;
- 09.09. – на 200 тис. євро.

Оплата товарів проведена частинами:

- 13.09.14 р. – 350 тис. євро;
- 04.10.14 р. – 150 тис. євро.

Заборгованість перед нерезидентом на 30.09. склала 150 тис. євро.

Дата	Курс НБУ
05.09.	28,4
09.09.	28,7
13.09.	28,6
30.09.	28,4
04.10.	28,5

Бухгалтерський облік цих операцій представлений в таблиці. (євро/грн.)

№ п/п	Зміст операції	Бухгалтерський облік		
		Дт	Кт	Сума
1	2	4	5	6
1	05.09. Отримано товар від нерезидента			
2	09.09. Отримано товар від нерезидента			
3	09.09. Відображено курсову різницю по кредиторській заборгованості			
4	13.09. Оплачена частково заборгованість перед нерезидентом			
5	13.09. Нараховані курсові різниці на всю суму заборгованості			
6	30.09. Нарахована курсова різниця по заборгованості перед нерезидентом			
7	04.10. Сплачений залишок заборгованості перед нерезидентом			
8	04.10.14 р. Нарахована курсова різниця на дату операції оплати			

Задача 3. ПрАТ «День» 10.01 п.р на валютний рахунок був зарахований аванс від нерезидента на суму 30 000 дол США за курсом НБУ – 28,02 грн./дол. 31.01. курс НБУ – 28,2 грн./дол.

12.02 п.р. нерезиденту був відвантажений товар, згідно з контрактом. Курс НБУ – 28,05 грн./дол. Скласти журнал реєстрації господарських операцій.

Задача 4. Залишки на 30.06 п. р. у ПрАТ «АВС» на валютному рахунку:

- 1) 19000 доларів США;
- 2) 24000 євро.

6.07 перераховано аванс фірмі «RIGI» у сумі 12000 доларів США відповідно до укладеної угоди.

10.08 надійшов товар від фірми «RIGI».

Курс НБУ		
Дата	Долар США	Євро
30.06	28,21	30,50
6.07	28,19	30,51
31.07	28,18	30,54
10.08	28,20	30,56

- Необхідно:** 1) скласти журнал реєстрації господарських операцій;
2) вказати первинні документи;
3) здійснити розрахунки курсових різниць двома методами.

Задача 5. 01.02. ТзОВ «День» подало заявку на придбання інвалюти на МВРУ у сумі 18 000 польських злотих. Операція передбачає купівлю злотих за іншу інвалюту, яка є у ТзОВ «День» - латвійський лат, який обліковується у сумі 11 000 лат за курсом НБУ.

02.02 інвалюта була продана у сумі 9 000 лат, а **05.02** – зарахована інша інвалюта на рахунок. Комісійна винагорода банку за цю операцію 500 грн..

Дата	Курс НБУ		Курс МВРУ	
	Латвійський лат	Польський злотий	Латвійський лат	Польський злотий
01.02	15,2	6,5	15,0	6,0
02.02	15,6	7,2	15,5	7,7
05.02	16,7	7,5	16,8	7,4
28.02	16,5	7,3	16,9	7,42

- Завдання :** 1. Скласти журнал реєстрації господарських операцій;
2. Зійснити розрахунки курсової різниці в межах операції.

Задача 6. Підприємство подало заяву в банк на придбання 10 000 \$ та перерахувало для цих цілей 270 000 грн. На дату придбання валюти курс МВРУ становив 25,67 грн. за 1 \$, курс НБУ – 25,58 грн. за 1 \$. Комісія банку склала 1200 грн.

Завдання: Визначити відповідні суми та відобразити в обліку наведені операції.

№ п/п	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн.
		Дебет	Кредит	
1	Відображено перерахування коштів для придбання інвалюти			
2	Зараховано іноземну валюту на рахунок підприємства			
3	Нараховано комісійну винагороду банку			
4	Сплачено комісійну винагороду банку			
5	Відображено результат від конвертації валюти			
6	Повернуто банком зайво перераховані кошти			
7	Віднесено на фінансовий результат комісійну винагороду			
8	Відображено фінансовий результат операції купівлі іноземної валюти			

Задача 7. 10.09.2020 р. на розподільчий рахунок банку надійшла авансова оплата за договором купівлі-продажу в розмірі 10 000 \$. 11.09.2020 р. банк продав 6500 \$ на МВРУ за курсом 25,63 грн за 1 \$, решту коштів зарахував на валютний рахунок.

Курс НБУ на 10.09.2020 р. становив 25,56 грн. за 1 \$, на 11.09.2020 р. становив 25,58 грн. за 1 \$.

Завдання: Відобразити наведені операції в обліку.

№ п/п	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн.
		Дебет	Кредит	
1	10.09.2020. Курс НБУ Надійшла на розподільчий рахунок авансова оплата від нерезидента			
2	11.09.2020. Курс НБУ Зараховано на валютний рахунок підприємства експортну виручку в іноз. валюті			
3	З розподільчого рахунку списано валюту для продажу			
4	Відображено курсову різницю			
5	Зараховано на поточний рахунок гривні від продажу валюти			
6	Відображено результат від конвертації валюти			
7	Нарахована комісійна винагорода банку			
8	Перерахування комісійної винагороди банку			
9	Списано на фінансовий результат: - курсову різницю - комісійну винагороду банку - результат конвертації			

Задача 8.

Залишки на **31.05** п.р по балансу підприємства «Бест»:

- долар США – 5200;
- євро – 1000;
- дебіторська заборгованість за відвантажені товари – 40 000 євро;

03.06. надійшов аванс від нерезидента у сумі 18000 дол. США відповідно до укладеної угоди*.

06.06. п.р. надійшли на розподільчий рахунок підприємства кошти від нерезидента в рахунок оплати відвантаженої раніше продукції.

07.06. Валюта була продана в повному обсязі.

02.07. відвантажено товар в рахунок раніше отриманого від нерезидента авансу.

* умовно на рахунок 312

Дата	Курс НБУ		Курс МВРУ
	Долар США	Євро	Євро
31.05	28,1	31,4	31,5
03.06	28,0	31,1	31,3
06.06	27,6	31,6	32,0
07.06	27,8	31,3	31,6
30.06	28,2	31,2	31,8
02.07	28,4	32,0	31,7

Завдання: Відобразити наведені операції в обліку.

Задача 9. Станом на 31.03 у ПАТ «Люкс»:

1. на валютному рахунку обліковується така іноземна валюта:

- Швейцарські франки – 1 200, за курсом НБУ – 28,79 грн. за 1 франк;
- Євро – 2000, за курсом НБУ – 31,00 грн/євро.
- Долари США – 1500 за курсом НБУ – 28,6 грн. за 1 дол.

2. Кредиторська заборгованість – 2400 дол. США. за курсом НБУ – 28,5 грн. за 1 дол.

Згідно з контрактом з нерезидентом, необхідно перерахувати 2 400 дол. США.

11.04 Підприємство подало заявку в банк на купівлю доларів США у сумі 900. Для цього переховано банку 26 600 грн. Курс МБВРУ склав 28,2 грн/дол. Курс НБУ – 28,4 грн. за 1 дол. Комісійні банку склали 640 грн.

18.04 Перераховано долари США в сумі 2400 нерезиденту в рахунок оплати попередньо отриманої продукції. Курс НБУ – 28,8 грн. за 1 дол.

Курс на 30.04	
Швейцарські франки	29,29
Євро	30,6
Долари	28,0

Завдання:

1. Скласти журнал реєстрації господарських операцій за звітний період;
2. Здійснити розрахунки.

Основна література:

1. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-ХІІ / Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/959-12>

2. Закон України «Про валюту і валютні операції» від 21.06.2018 № 2473-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>

3. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 №996-XIV / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>

4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку.

5. Бутинець Ф. Ф., Жиглей І. В. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит» / За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця; 3-тє вид., доп. і перероб. Житомир: Рута, 2006. 388 с.

6. Кадуріна Л. О. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навч. посіб. / Кадуріна Л. О., Стрельнікова М. С. К.: Центр учбової літератури, 2007. 606 с.

Додаткова література:

7. Гордієнко Н.І., Карпушенко М.Ю. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник. Харків: ХНАМГ, 2006. 235 с.

8. Лебедевич С.Є., Шутка С.Є., Воляник Г.М., Колінько Н.І. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник. Львів: Новий Світ-2000, 2012. 378 с.

Періодичні видання:

“Податки і бухгалтерський облік”, “Все про бухгалтерський облік”, “Бухгалтерський облік та аудит”, “Галицькі контракти”, “Баланс”, “Дебет-Кредит”, “Інтерактивна бухгалтерія” та ін., зокрема:

1. Валюта. Нове. Податки та бухгалтерський облік. 2019. № 21. С. 3-47
2. Валютні операції. Податки та бухгалтерський облік. 2019. № 68. С. 3-15
3. ЗЕД у запитаннях і відповідях. *Податки та бухгалтерський облік*. 2019. № 27. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2019/april/issue-27/>
4. Іноземна валюта й курсові різниці: загальні правила обліку. *Інтерактивна бухгалтерія*. 2019. № 239. URL: <https://interbuh.com.ua/ua/documents/ib/9833/93676>
5. Зовнішньоекономічна діяльність. Все про бухгалтерський облік. 2019. № 55. С.3-45
6. Експорт, Імпорт, ЗЕД-заборгованості. Баланс: Практичне керівництво. 2020. № 4. С. 5-110.

Тема 3. Загальні засади здійснення експортно - імпортої діяльності.

1. Митне оформлення експортно-імпортої діяльності.
2. Митна вартість та прийоми її визначення.
3. Документальне забезпечення експортно-імпортої операцій.

Питання для обговорення:

1. Порядок здійснення митного оформлення експортно-імпортої діяльності суб'єктів господарювання України.
2. Митна декларація для декларування товарів, її види та терміни дії.
3. Документальне оформлення експортно-імпортої операцій.
4. Митна вартість та прийоми її визначення.
5. Митний брокер: його поняття, права та обов'язки.

Основна література:

1. Податковий кодекс України від 2.12.2010 № 2755-VI / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI / Верховна Рада України. URL: <http://sfs.gov.ua/mk/>
3. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-XII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
4. Закон України «Про валюту і валютні операції» від 21.06.2018 № 2473-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>
5. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 №996-XIV / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>
6. Постанова КМУ «Про справляння плати за митне оформлення товарів і транспортних засобів поза місцем розташування митних органів або поза робочим часом, установленим для митних органів» від 18.01.03 р. №93. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93-2003-%D0%BF#Text>
7. Постанова КМУ «Положення про митні декларації» від 21.05.2012 № 450. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/450-2012-%D0%BF#Text>
8. Бутинець Ф. Ф., Жиглей І. В. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит» / За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця; 3-тє вид., доп. і перероб. Житомир: Рута, 2006. 388 с.
9. Кадуріна Л. О. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навч. посіб. / Кадуріна Л. О., Стрельнікова М. С. К.: Центр учбової літератури, 2007. 606 с.

Додаткова література:

10. Маслак О.О., Жежуха В.Й. Облік, аналіз та аудит зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посіб. К.: Каравела, 2011. 400с.
11. Небильцова В.М., О.В. Небильцова, О.В. Овдій Облік зовнішньоекономічної діяльності : Навчальний посібник К.: Хай-Тек Прес, 2007. 256 с.
12. Карп'як Я.С., Воськало В.І. Облік зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник. Львів: Національний університет «Львівська політехніка», 2012. 297 с.

Періодичні видання:

1. Валюта. Нове. *Податки та бухгалтерський облік*. 2019. № 21. С. 3-47
2. Валютні операції. *Податки та бухгалтерський облік*. 2019. № 68. С. 3-15.
3. ЗЕД у запитаннях і відповідях. *Податки та бухгалтерський облік*. 2019. № 27. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2019/april/issue-27/>
4. Зовнішньоекономічна діяльність. *Все про бухгалтерський облік*. 2019. № 55. С.3-45
5. Експорт, Імпорт, ЗЕД-заборгованості. *Баланс: Практичне керівництво*. 2020. № 4. С. 5-110.
6. Експорт-Імпорт. *Податки та бухгалтерський облік*. 2016. № 16. С. 3-47.

Тема 4. Облік експортних операцій

1. Поняття та види експорту. Митні платежі при експорті товарів і послуг.
2. Порядок оподаткування та відшкодування ПДВ при експортних операціях.
3. Синтетичний та аналітичний облік експорту товарів і послуг.
4. Облік експортних операцій без вивезення та порядок їх оподаткування.

Задача 1.

04.03.2020 Підприємство отримало від покупця-нерезидента на розподільчий рахунок передоплату в розмірі 60 % за товар у сумі \$6 000 (курс НБУ – **23,76 грн./\$**). **5.03.1820** Валюту зараховано на поточний рахунок. Курс НБУ становив **23,78 грн./\$**.

14.03.2020 Нерезидент перерахував решту 40 % передоплати за товар у сумі \$4000 (курс НБУ – **23,80 грн./\$**). **15.03.20** Валюту зараховано на поточний рахунок Курс НБУ становив **23,75 грн./\$**.

31.03.2020 на дату балансу курс НБУ **23,82 грн./\$**.

06.04.2020 Товар було відвантажено нерезиденту (курс НБУ **23,83 грн./\$**). Вивезення товару в митному режимі експорту засвідчено належно оформленою МД. Собівартість реалізованого товару — 85000 грн.

Плата за митне оформлення поза місцем розташування митного органу становила 400 грн. Вартість послуг митного брокера — 600 грн. (*брокер не є платником ПДВ*). Мито – 10%.

Задача 2.

6.03. Підприємство отримало від покупця-нерезидента на розподільчий рахунок авансову оплату за товар у сумі \$6000 (курс НБУ — **22,76 грн./\$**). На наступний день підприємство продало 4 500 \$ на МБВРУ за курсом **22,56 грн./\$**. Курс НБУ на **7.03.** становить **22,50 грн./\$**.

16.03. Товар відвантажено (курс НБУ — **22,80 грн./\$**). Вивезення товару в митному режимі експорту засвідчено належно оформленою МД. Собівартість реалізованого товару — 185000 грн.

Плата за митне оформлення поза місцем розташування митного органу становила 500 грн. Вартість послуг митного брокера — 900 грн. (*брокер не є платником ПДВ*). Мито 10%.

31.03. Дата балансу курс НБУ — **22,64 грн./\$**.

13.04. Покупець доплатив решту вартості товару в сумі \$4000 (курс НБУ — **22,83 грн./\$**).

14.04. Валюта зарахована на поточний рахунок підприємства (курс НБУ — **22,70 грн./\$**).

Задача 3. Перша подія – відвантаження

Підприємство відвантажило на експорт покупцю-нерезиденту товар на суму 10 000 \$ (курс НБУ на 0 год. поточної доби – 21,87 грн./ \$). МД була оформлена цього ж дня. Балансова вартість відвантаженого товару 85 000 грн.

Плата за митне оформлення товару поза місцем розташування 500 грн. Вартість послуг митного брокера 600 грн. (*брокер не є платником ПДВ*). Мито сплачено у розмірі 5 %.

Курс на дату балансу становив 21,76 грн./ \$.

Оплата товару в сумі 10 000 \$ надійшла на розподільчий рахунок підприємства (курс НБУ – 21,80 грн./ \$). Курс НБУ на дату зарахування валюти на поточний рахунок 21,75 грн./ \$. Відобразити операції в обліку (табл.).

Відображення в обліку господарських операцій

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, \$/грн.
		Дт	Кт	
1	Нараховано і сплачено мито			
2	Отримано від митного брокера послуги з декларування товару			
3	Оплачено послуги митного брокера			
4	Перераховано плату за митне оформлення товару поза місцем розташування митного органу			
5	Нараховано плату за митне оформлення			
6	Відвантажено товар на експорт			
7	Списано собівартість реалізованого товару			
8	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ			
9	Віднесено на фінансовий результат:			
	— дохід від реалізації товару			
	— собівартість реалізованого товару			
	— вартість послуг митного брокера			
	— плату за митне оформлення товару поза місцем розташування митного органу			
10	На дату балансу			
11	Надійшли кошти в оплату товару на розподільчий рахунок			
12				
13	Зараховано валюту на поточний рахунок			
14				
15	Віднесено на фінансовий результат: - -			

Задача 3. Перша подія — передоплата за товар.

Підприємство отримало від покупця-нерезидента на розподільчий рахунок передоплату за продукцію власного виробництва в сумі \$10000 (курс НБУ — 21,76 грн./\$). Курс НБУ на дату зарахування валюти на поточний рахунок 21,75 грн./ \$.

Продукцію відвантажено через тиждень (курс НБУ на 0 годин відповідної доби — 21,80 грн./\$). Вивезення продукції в митному режимі експорту засвідчено належно оформленою МД.

Плата за митне оформлення поза місцем розташування митного органу становила 500 грн. Вартість послуг митного брокера — 600 грн. (брокер не є платником ПДВ).

Собівартість відвантаженої продукції — 85000 грн. Мито сплачено у розмірі 5 %.

Відобразити операції в обліку.

Відображення в обліку господарських операцій

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, \$/грн.
		Дт	Кт	
1	Надійшла від нерезидента передоплата за експортним контрактом на розподільчий рахунок			
2	Зараховано валюту на поточний рахунок			
3				
Експорт і митне оформлення				
4	Нараховано мито			
5	Сплачено мито			
6	Отримано від митного брокера послуги з декларування товару			
7	Оплачено послуги митного брокера			
8	Перераховано плату за митне оформлення поза місцем розташування митного органу			
9	Включено у витрати плату за митне оформлення			
10	Відвантажено продукцію на експорт			
11	Списано собівартість реалізованої продукції			
12	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ			
13	Відображено залік заборгованостей			
14	Віднесено на фінансовий результат:			
	— дохід від реалізації готової продукції			
	— собівартість реалізованої продукції			
	— вартість послуг митного брокера			
	— плату за митне оформлення поза місцем розташування митного органу			

Основна література:

1. Податковий кодекс України від 2.12.2010 № 2755-VI / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI / Верховна Рада України. URL: <http://sfs.gov.ua/mk/>
3. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-XII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
4. Закон України «Про валюту і валютні операції» від 21.06.2018 № 2473-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>
5. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 №996-XIV / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>
6. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку.
7. Бутинець Ф. Ф., Жиглей І. В. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит» / За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця; 3-тє вид., доп. і перероб. Житомир: Рута, 2006. 388 с.
8. Кадуріна Л. О. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації. Навч. посіб. / Кадуріна Л. О., Стрельнікова М. С. К.: Центр учбової літератури, 2007. 606 с.

Додаткова література:

9. Маслак О.О., Жежуха В.Й. Облік, аналіз та аудит зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посіб. К.: Каравела, 2011. 400с.
10. Небильцова В.М., О.В. Небильцова, О.В. Овдій Облік зовнішньоекономічної діяльності : Навчальний просібник К.: Хай-Тек Прес, 2007. 256 с.

Періодичні видання:

1. Валюта. Нове. *Податки та бухгалтерський облік*. 2019. № 21. С. 3-47
2. ЗЕД у запитаннях і відповідях. *Податки та бухгалтерський облік*. 2019. № 27. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2019/april/issue-27/>
3. Валютні операції. *Податки та бухгалтерський облік*. 2019. № 68. С. 3-15
4. Зовнішньоекономічна діяльність. *Все про бухгалтерський облік*. 2019. № 55. С.3-45
5. Експорт, Імпорт, ЗЕД-заборгованості. *Баланс: Практичне керівництво*. 2020. № 4. С. 5-110.
6. Експорт-Імпорт. *Податки та бухгалтерський облік*. 2016. № 16. С. 3-47. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2016/february/issue-16/>
7. Імпорт без увезення, експорт без вивезення: податково-облікові тонкощі. *Інтерактивна бухгалтерія*. 2019. № 239. URL: <https://interbuh.com.ua/ua/documents/ib/9833/100773>
8. Послуги в ЗЕД. *Податки та бухгалтерський облік*. 2016. № 104. С. 3-47
9. Послуги в ЗЕД: де місце постачання? *Податки та бухгалтерський облік*. 2016. № 61.

Тема 5. Облік імпорتنих операцій

1. Поняття імпорту та класифікація імпорتنих операцій.
2. Порядок оподаткування імпорتنих операцій.
3. Синтетичний та аналітичний облік імпорту товарів і послуг.
4. Облік імпорتنих операцій без ввезення та порядок їх оподаткування.

Задача 1. Підприємство за зовнішньоекономічним договором придбало товар на суму €10 000. За умовами договору нерезиденту перераховано передоплату за товар у два етапи:

— уперше **15.03** — у сумі € 7000 (*курс НБУ — 25,99 грн./€*).

— вдруге **28.03** — у сумі € 3000 (*курс НБУ — 26,12 грн./€*).

04.04. товар ввезено на митну територію України в повному обсязі. Курс НБУ на дату подання МД для митного оформлення — **26,14 грн./€**.

14.04. товар реалізовано на території України за 420 000 грн. (в т.ч. ПДВ) та одержано оплату (*курс НБУ — 28,22 грн./€*).

Плата за митне оформлення поза місцем розташування митного органу становила 400 грн. Вартість послуг митного брокера — 1600 грн. Мито становить 10 %, акцизний податок 5 %.

Курс НБУ на **28.02.** — **24,64 грн./€**.

Курс НБУ на **31.03.** — **25,76 грн./€**.

Завдання: Відобразити господарські операції в обліку.

Задача 2. Підприємство за зовнішньоекономічним договором придбало товар на суму €10 000. Для цього на МБВРУ було придбано валюту в сумі 10 000 €, яка обліковується за курсом НБУ **26,00 грн./€**.

24.03. За умовами договору нерезиденту перераховано часткову передоплату за товар у розмірі 40 % (4000 €) (*курс НБУ — 25,99 грн./€*).

3.04. Товар у повному обсязі отримано. *Курс НБУ на дату подання МД для митного оформлення — 26,12 грн./€*.

Плата за митне оформлення товару поза місцем розташування митного органу становила 400 грн. Вартість послуг митного брокера — 600 грн. Мито 10 %.

Після отримання товару підприємство перерахувало за нього нерезиденту решту €6000 у два етапи: — **5.04** в сумі €3500 (*курс НБУ — 26,14 грн./€*);

— **9.04** у сумі €2500 (*курс НБУ — 26,17 грн./€*).

Курс НБУ на **31.03.** — **27,76 грн./€**.

Курс НБУ на **30.04.** — **25,64 грн./€**.

Завдання: Відобразити господарські операції в обліку.

Задача 3. ТзОВ «Роман» 10.04. здійснило ввезення імпорتنих товарів з Польщі — 100 пачок сигарет «Marlboro» вартістю 1000 дол. США. На митниці було сплачено мито — 5 % митної вартості, митний збір — 20 євро, акцизний податок — 3 євро за упаковку. **Скласти журнал реєстрації господарських операцій ТзОВ «Роман».**

Курси валют 10.04

Вид валюти	Курс НБУ
Дол. США	23,5
Євро	25,8

Задача 4. Відповідно до контракту купівлі-продажу підприємство-резидент придбало у нерезидента підакцизний товар на суму **20 000** дол. США. На валютному рахунку підприємства-резидента на початок звітного періоду було **24 000** дол. США. Витрати на транспортування товару за рахунок резидента територією України склали **60 000** грн. (в т.ч. ПДВ). Офіційні курси долара США по відношенню до гривні становлять:

• на **31.05.** курс НБУ — 28,50 грн. за 1\$

• на **22.06.** — дату відвантаження - 28,30 грн. за 1\$; 30,0 грн. за 1 євро.

• на останній день звітного періоду:

1. 31.06 — 28,12 грн. за 1\$;

2. 30.07 — 28,44 грн. за 1\$;

• на **03.07.** — на дату перерахування оплати за товар — 27,2 грн. за 1\$.

Розмір сплаченого митного збору складає 20 євро, мито — 10%, акцизний податок — 10%.

Придбаний товар **06.08** було продано резиденту на території України за 1,2 млн. грн. (в т.ч. ПДВ). Оплата надійшла **15.08**.

Завдання: Відобразити господарські операції в обліку. Подати у вигляді таблиці:

№	Дата	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума, грн.
1	22.06	Відображено сплату під час митного оформлення імпортного товару: - мита : - акцизного податку - митний збір:			
2	22.06	Нараховано ПДВ на імпортний товар			
3	22.06	Сплачено ПДВ, нарахований згідно з МД			
4	22.06	Включено до податкового кредиту суму ПДВ			
5	22.06	Одержано від нерезидента товар:			
6	22.06	Включено до первісної вартості імпортного товару: - <i>мито</i> - <i>акцизний податок</i> - <i>митний збір</i>			
7	22.06	Відображено вартість транспортування товару			
8	22.06	Відображено суму ПДВ у вартості транспортних послуг			
9	22.06	Оплачено вартість транспортних послуг			
10	31.06	<i>Дата балансу</i>			
11	31.06				
12	31.06				
13	03.07	Сплачено з поточного валютного рахунку кошти на погашення кредиторської заборгованості:			
14	03.07				
15	03.07				
16	03.07				
17.	30.07				
18	30.07				
19	6.08	Відвантажено товар покупцю			
20	6.08	Нараховано ПЗ з ПДВ			
21	6.08	Списано собівартість реалізованого товару			
22	15.08	Надійшла оплата від покупця			
23	15.08	Списано на фінансовий результат: дохід від реалізації собівартість реалізованого товару			

Основна література:

1. Податковий кодекс України від 2.12.2010 № 2755-VI / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI / Верховна Рада України. URL: <http://sfs.gov.ua/mk/>
3. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-XII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
4. Закон України «Про валюту і валютні операції» від 21.06.2018 № 2473-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>
5. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 №996-XIV / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку.
7. Бутинець Ф. Ф., Жиглей І. В. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит» / За ред. проф. Ф. Ф. Бутиця; 3-тє вид., доп. і перероб. Житомир: Рута, 2006. 388 с.
8. Кадуріна Л. О. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навч. посіб. / Кадуріна Л. О., Стрельнікова М. С. К.: Центр учбової літератури, 2007. 606 с.

Додаткова література:

9. Маслак О.О., Жежуха В.Й. Облік, аналіз та аудит зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посіб. К.: Каравела, 2011. 400с.
10. Небильцова В.М., О.В. Небильцова, О.В. Овдій Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник К.: Хай-Тек Прес, 2007. 256 с.

Періодичні видання:

1. Валюта. Нове. *Податки та бухгалтерський облік*. 2019. № 21. С. 3-47
2. ЗЕД у запитаннях і відповідях. *Податки та бухгалтерський облік*. 2019. № 27. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2019/april/issue-27/>
3. Валютні операції. *Податки та бухгалтерський облік*. 2019. № 68. С. 3-15
4. Зовнішньоекономічна діяльність. *Все про бухгалтерський облік*. 2019. № 55. С.3-45
5. Експорт, Імпорт, ЗЕД-заборгованості. *Баланс: Практичне керівництво*. 2020. № 4. С. 5-110.
6. Експорт-Імпорт. *Податки та бухгалтерський облік*. 2016. № 16. С. 3-47
7. Імпорт без увезення, експорт без вивезення: податково-облікові тонкощі. *Інтерктивна бухгалтерія*. 2019. № 239. URL: <https://interbuh.com.ua/ua/documents/ib/9833/100773>
8. Послуги в ЗЕД. *Податки та бухгалтерський облік*. 2016. № 104. С. 3-47
9. Послуги в ЗЕД: де місце постачання? *Податки та бухгалтерський облік*. 2016. № 61.

Тема 6. Облік міжнародних бартерних (товаро-обмінних) операцій

1. Поняття зовнішньоекономічного бартеру та основні вимоги до його здійснення.
2. Обмеження на здійснення бартерних операцій у зовнішньоекономічній діяльності.
3. Порядок оподаткування бартерних операцій.
4. Синтетичний та аналітичний облік міжнародних бартерних операцій.

Задача 1. Підприємство-резидент уклало з підприємством-нерезидентом бартерний ЗЕД-договір (обмін неподібними активами). Контрактна вартість угоди 12 800 \$.

За договором між підприємством-резидентом «Альфа» і підприємством-нерезидентом «Бета» відбувається обмін 500 одиниць товару А за ціною 24 \$ за одиницю на 400 одиниць товару Б за ціною 32 \$ за одиницю. Ціни продажу товару А і товару Б відповідають рівню звичайних цін кожного з таких товарів. Різницю в ціні товарів упідприємство «Альфа» доплачує грошовими коштами. Умовами бартерного договору передбачено, що перехід права власності на товари відбувається в момент їх передачі приймаючій стороні.

За домовленістю сторін обмін відбувався в такій послідовності:

1. **15.04** підприємством-резидент «Альфа» відвантажило продукцію нерезиденту. Курс НБУ – 24,6 грн./ \$. Мито склало 10 %, плата митному брокеру 720 грн (брокер є платником ПДВ). Балансова вартість товару А становить 115 000 грн.

30.04. Курс НБУ – 24,0 грн./ \$.

2. **02.05** підприємство-нерезидент «Бета» здійснило зустрічну поставку. Курс НБУ – 24,2 грн./ \$. Мито склало 10 %, плата митниці за митне оформлення 800 грн.

3. **3.05** Підприємством-резидент «Альфа» здійснило доплату. Курс НБУ – 24,4 грн./ \$.

Завдання: Відобразити зазначені операції в обліку.

Задача 2. Підприємство-резидент уклало з підприємством-нерезидентом бартерний ЗЕД-договір (обмін неподібними активами). Контрактна вартість угоди – 15 000 євро. За домовленістю сторін імпортно-експортні операції здійснюються в такій послідовності:

9.03 були отримані товари від нерезидента на суму 14 000 євро та доплата в сумі 1000 євро. Курс НБУ – 25,8 грн./євро. При ввезенні товару на митну територію України було сплачено такі платежі: Мито – 10%; Аванс митному брокеру – 1440 грн. (в т.ч. ПДВ)

31.03. Курс НБУ – 26,0 грн./євро.

4.04 відповідно до бартерного зовнішньоекономічного договору була відвантажена товарна продукція. Курс НБУ на дату митного оформлення та відвантаження товару нерезиденту – 25,0 грн./євро. Балансова вартість товарної продукції – 300 000 грн. Плата за митне оформлення партії товару склала 750 грн. Мито – 5 %.

Завдання: Відобразити зазначені операції в обліку.

Задача 3. Підприємство-резидент уклало з підприємством-нерезидентом бартерний ЗЕД-договір (обмін неподібними активами). Контрактна вартість угоди – 20 000 євро. За домовленістю сторін імпортно-експортні операції здійснюються в такій послідовності:

12.04 були отримані матеріали від нерезидента. Курс НБУ – 25,2 грн./євро. При ввезенні товару на митну територію України було сплачено такі платежі: Мито – 10%; Аванс митному брокеру – 1200 грн. (в т.ч. ПДВ). **31.04.** Курс НБУ – 26,0 грн./євро.

14.05 відповідно до бартерного зовнішньоекономічного договору була відвантажена товарна продукція. Курс НБУ на дату митного оформлення та відвантаження товару нерезиденту – 25,4 грн./євро. Балансова вартість товарної продукції – 250 000 грн. Плата за митне оформлення партії товару склала 500 грн.

Завдання: Відобразити зазначені операції в обліку (табл.).

Відображення господарських операцій в обліку

№ п/ п	Дата	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки		Сума
			Дебет	Кредит	
ІМПОРТ					
1	12.04	Відображено сплату під час митного оформлення : - Мита			
2	12.04	- Аванс митному брокеру			
2	12.04	Відображено нарахування ПЗ з ПДВ під час імпорту			
3	12.04	Сплачено ПЗ з ПДВ			
4	12.04	Оприбутковано товар			
5	12.04	Відображено ПК з ПДВ			
6	12.04	Віднесено до первісної вартості товарів: - мито			
7	12.04	- вартість послуг брокера			
31.04 Дата балансу.					
ЕКСПОРТ					
8	14.05	Нараховано і сплачено мито			
9	14.05	Відображено сплату митного збору під час здійснення експорту продукції			
10	14.05	Сума митного збору віднесена на витрати			
11	14.05	Відображено відвантаження товару нерезиденту			
12	14.05	Нараховано суму ПДВ на експортовану продукцію (податкові зобов'язання)			
13	14.05	Відображено собівартість відвантаженої продукції			
14	14.05	Списано на фінансові результати			
		- дохід від реалізації товарів			
		- собівартість відвантажених товарів			
		- мито і митний збір			
15	14.05	Проведено залік взаємних заборгованостей.			

Основна література:

1. Податковий кодекс України від 2.12.2010 № 2755-VI / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI / Верховна Рада України. URL: <http://sfs.gov.ua/mk/>
3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
4. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-XII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
5. Закон України «Про валюту і валютні операції» від 21.06.2018 № 2473-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>
6. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 №996-XIV / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>
7. Закон України «Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності» від 23.12.1998 № 351 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/351-14#Text>
8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку.
9. Бутинець Ф. Ф., Жиглей І. В. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит» / За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця; 3-тє вид., доп. і перероб. Житомир: Рута, 2006. 388 с.
10. Кадуріна Л. О. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навч. посіб. / Кадуріна Л. О., Стрельникова М. С. К.: Центр учбової літератури, 2007. 606 с.

Додаткова література:

11. Волкова І. А., Реслер М. В., Калініна О. Ю. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник. К : Центр учбової літератури, 2011. 304 с.
12. Гордієнко Н.І., Карпушенко М.Ю. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник. Харків: ХНАМГ, 2006. 235 с.
13. Карп'як Я.С., Воськало В.І. Облік зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник. Львів: Національний університет «Львівська політехніка», 2012. 297 с.

Періодичні видання:

1. Проценко М. Бартер у зовнішньоекономічній діяльності. *Все про бухгалтерський облік*. 2019. № 55. С.36-41
2. Експорт-Імпорт. *Податки та бухгалтерський облік*. 2016. № 16. С. 3-47
3. Вороня Н. Договір міни (бартеру). *Податки & бухоблік*. 2017. № 50. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2017/june/issue-50/article-28361.html>
4. Влада Карпова Бартерні операції в ЗЕД: правова регламентація та валютний контроль. *Бухгалтер & Закон*. 2019. № 22-23. URL: https://bz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/BZ010074
5. Волянюк І. Бартерні операції. *Вісник. Офіційно про податки*. 2017. № 17-18. URL: <http://www.visnuk.com.ua/uk/publication/100004899-barterni-operatsiyi>
6. Бартер у ЗЕД: особливості бухгалтерського та податкового обліку. *Інтерактивна бухгалтерія*. 2019. № 239. URL: <https://interbuh.com.ua/ua/documents/ib/9833/130155>
7. Бартер. *Податки та бухгалтерський облік. Спецвипуск*. 2013. № 3 (219). С.54-89

Тема 7. Облік реекспортних операцій

1. Загальна характеристика митного режиму реекспорту.
2. Особливості оподаткування реекспортних операцій.
3. Синтетичний та аналітичний облік реекспортних операцій.

Задача 1.

Станом на 01.02 на балансі підприємства обліковувалася валюта у сумі 22 000 \$. 12 і 18 лютого підприємство перерахувало аванс за товар нерезиденту в сумі 8 000 \$ і 12 000 \$ відповідно. 3 березня резидент імпортував товар вартістю \$20 000. При імпорті сплачено мито 10 %, митний збір 1000 грн. та послуги митного брокера в сумі 600 грн. (в т.ч. ПДВ). Попередньо митниці перераховано 185 000 грн.

5 квітня товар повернено нерезиденту в митному режимі реекспорту.

7 квітня нерезидент повернув грошові кошти. Курси валют подано в табл.

<i>Дата</i>	<i>Курс НБУ</i>
31.01	28,00
12.02	28,22
18.02	28,12
28.02	28,98
03.03	28,66
30.03	28,44
05.04	28,20
07.04	28,62
30.04	28,50

Завдання: Відобразити господарські операції в обліку.

Задача 2.

Відповідно до контракту купівлі-продажу підприємство-резидент придбало у нерезидента товар на суму 30 000 \$ на умовах післяоплати. Для цього було придбано валюту на МБВРУ у сумі 32 000 \$, які обліковуються за курсом НБУ 28,80 грн./\$.

05.03 підприємство-резидент отримало товар. При імпорті сплачено мито 10 %, митний збір 800 грн. та авансом послуги митного брокера в сумі 1300 грн. (*брокер не є платником ПДВ*).

01.04 резидент перерахував нерезиденту частину вартості товару в сумі 16 000 \$.

04.04 резидент оплатив нерезиденту решту вартості товару в сумі 14 000 \$.

10.05. товар повернуто нерезиденту в митному режимі реекспорту.

15.05 надійшли кошти від нерезидента. Курси валют подано в табл.

<i>Дата</i>	<i>Курс НБУ</i>
05.03	28,34
30.03	28,66
01.04	28,82
04.04	28,56
30.04	28,50
10.05	28,54
15.05	28,64
31.05	28,60

Завдання: Відобразити господарські операції в обліку (табл).

Відображення в обліку реекспортних операцій

№ з/п	Дата	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума, грн.
		<i>Залишок коштів на валютному рахунку</i>			
1	05.03	Відображено сплату під час митного оформлення імпортного товару: - мита : - митного збору - плати митному брокеру			
2	05.03	Нараховано ПДВ на імпортний товар			
3	05.03	Сплачено ПДВ, нарахований згідно з ВМД			
4	05.03	Включено до податкового кредиту суму ПДВ			
5	05.03	Одержано від нерезидента товар			
6	05.03	Включено до первісної вартості імпортного товару: - мито - митний збір - плату митному брокеру			
7	30.03	<i>Дата балансу</i>			
8	30.03				
9	30.03				
10	01.04	Погашенно частину кредиторської заборгованості			
11	01.04				
12	01.04				
13	04.04	Погашенно решту кредиторської заборгованості			
14	04.04				
15	04.04				
16	30.04	<i>Дата балансу</i>			

17		Списано на фінансовий результат :			
Повернення товару (реекспорт):					
	10.05	Повернено товар нерезиденту			
	10.05				
	10.05	Відображено ПЗ з ПДВ			
	10.05	Списано суму ввізного мита Одержано суму ввізного мита			
	10.05	Списано митний збір			
	10.05	Списано плату митному брокеру			
	10.05	Списано на фінансовий результат:			
Повернення оплати нерезидентом					
	15.05	Повернено нерезидентом оплату за товар			
	15.05				
	15.05				
	30.05	<i>Дата балансу</i>			
	30.05	Списано на фінансовий результат :			

Задача 3.

Підприємство за зовнішньоекономічним договором придбало товар на суму \$12 000.

13.03. Товар у повному обсязі отримано. Курс НБУ на дату подання МД для митного оформлення (на 0 годин відповідної доби) — **25,22 грн./\$.**

Плата за митне оформлення товару поза місцем розташування митного органу становила 850 грн. Вартість послуг митного брокера — 1100 грн. Мито 10 %.

14.04. Покупець повернув товар нерезиденту через невідповідність якісним характеристикам у режимі реекспорту (Курс НБУ — **25,12 грн./\$.**)

Курс НБУ на **31.03.** – **25,08 грн./\$.**

Курс НБУ на **30.04.** – **25,16 грн./\$.**

Завдання: Відобразити господарські операції в обліку.

Основна література:

1. Податковий кодекс України від 2.12.2010 № 2755-VI / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI / Верховна Рада України. URL: <http://sfs.gov.ua/mk/>
3. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-XII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
4. Закон України «Про валюту і валютні операції» від 21.06.2018 № 2473-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>
5. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку.
6. Бутинець Ф. Ф., Жиглей І. В. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит» / За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця; 3-тє вид., доп. і перероб. Житомир: Рута, 2006. 388 с.
7. Кадуріна Л. О. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навч. посіб. / Кадуріна Л. О., Стрельнікова М. С. К.: Центр учбової літератури, 2007. 606 с.

Додаткова література:

8. Гордієнко Н.І., Карпушенко М.Ю. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник. Харків: ХНАМГ, 2006. 235 с.
9. Карп'як Я.С., Воськало В.І. Облік зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник. Львів: Національний університет «Львівська політехніка», 2012. 297 с.

Періодичні видання: “Податки і бухгалтерський облік”, “Все про бухгалтерський облік”, “Бухгалтерський облік та аудит”, “Галицькі контракти”, “Баланс”, “Дебет-Кредит”, “Інтерактивна бухгалтерія”, “Вісник. Офіційно про податки” та ін.

Періодичні джерела:

1. Тенюх З.І. Повернення товару нерезиденту у митному режимі реекспорту: облік і оподаткування *Глобальні та національні проблеми економіки*. Випуск 6. 2015. С. 880 – 886.: URL: <http://global-national.in.ua/archive/6-2015/180.pdf>
2. Онищенко В. Реекспорт товарів. *Головбух*. 4 серпня 2020. URL: <https://www.golovbukh.ua/article/7560-reeksport-tovary>
3. Свіріденко А. Повернення товарів у ЗЕД. *Податки та бухгалтерський облік*. 2018. № 2735-36. С. 33 – 36. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2018/may/issue-35-36/article-36191.html>
4. Павленко Повернення товару нерезиденту – чи застосовувати «198.5». *Податки та бухгалтерський облік*. 2016. № 16. С. 42-47
5. ЗЕД у запитаннях і відповідях. *Податки та бухгалтерський облік*. 2019. № 27. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2019/april/issue-27/>
6. Дерев'яно Л. Реекспорт товарів: особливості обліку і оподаткування. *Бібліотека Баланс: Практичне керівництво*. 2015. № 4. С. 56-59
7. Товченик Н. Повернення нерезидентіві бракованого товару: податково-облікові наслідки. *Expertus: Головбух*. 2020. URL: <https://1gl-vip.expertus.ua/#/document/16/29003/dfasxrhylw/?of=copy-ca471c3540>
8. Січ О. Які ПДВ-наслідки при поверненні товару нерезиденту. *Expertus: Головбух*. 2020. URL: <https://1gl-vip.expertus.ua/#/document/12/821/bssPhr444/?of=copy-be8fbd8a7f>

Тема 8. Облік реімпортних операцій

1. Загальна характеристика митного режиму реімпорту.
2. Особливості оподаткування реімпортних операцій.
3. Синтетичний та аналітичний облік реімпортних операцій.

Задача 1.

2.03. Підприємство відвантажило на експорт покупцю-нерезиденту товар на суму 25 000 \$ (курс НБУ на 0 год. поточної доби – 25,25 грн./ \$). МД була оформлена цього ж дня. Балансова вартість відвантаженого товару 325 000 грн.

Плата за митне оформлення товару поза місцем розташування 400 грн. Вартість послуг митного брокера 1200 грн. (*брокер є платником ПДВ*). Мито сплачено у розмірі 10 %.

31.03 Курс на дату балансу становив 25,30 грн./ \$.

8.04 Надійшла оплата товару в сумі 25 000 \$. Грошові кошти зараховані на поточний рахунок підприємства. Курс НБУ – 25,08 грн./ \$.

21.04. повернуто товар нерезидентом внаслідок невиконання умов договору (в режимі реімпорту). При реімпорті також сплачено митний збір 300 грн. та авансом послуги брокера 1440 грн. (в т.ч. ПДВ). Курс НБУ – 25,00 грн./ \$

26.04. повернуто нерезиденту кошти. Курс НБУ – 25,40 грн./ \$

Завдання: Відобразити господарські операції в обліку.

Задача 2.

06.04 Підприємство відвантажило на експорт покупцю-нерезиденту товар на суму 40 000 \$ (курс НБУ – 25,00 грн./ \$). МД була оформлена цього ж дня. Балансова вартість відвантаженого товару 615 000 грн.

Плата за митне оформлення товару поза місцем розташування 850 грн. Вартість послуг митного брокера 900 грн. (*брокер не є платником ПДВ*). Мито сплачено у розмірі 10 %.

30.04 Курс на дату балансу становив 25,45 грн./ \$.

15.05. повернуто товар нерезидентом внаслідок невиконання умов договору (в режимі реімпорту). При реімпорті також сплачено митний збір 650 грн. та авансом послуги брокера 700 грн. (*брокер не є платником ПДВ*). Курс НБУ – 25,20 грн./ \$

Завдання: Відобразити господарські операції в обліку.

Задача 3. 22.03. Підприємство відвантажило на експорт покупцю-нерезиденту товар на суму 10 000 \$ (курс НБУ на 0 год. поточної доби – 25,87 грн./ \$). МД була оформлена цього ж дня. \$). Балансова вартість відвантаженого товару 105 000 грн.

Плата за митне оформлення товару поза місцем розташування 500 грн. Вартість послуг митного брокера 720 грн. (*брокер є платником ПДВ*). Мито сплачено у розмірі 10 %.

31.03 Курс на дату балансу (на кінець дня) становив 25,76 грн./ \$.

4.04 Оплата товару в сумі 10 000 \$ надійшла на розподільчий рахунок підприємства (курс НБУ на 0 год. відповідної доби – 25,80 грн.

18.04. повернуто товар нерезидентом внаслідок невиконання умов договору (в режимі реімпорту). При реімпорті також сплачено митний збір 200 грн. та послуги брокера 960 грн. (в т.ч. ПДВ). Курс НБУ на 0 год. поточної доби – 26,00 грн./ \$

24.04. повернуто нерезиденту кошти. Курс НБУ на 0 год. поточної доби – 26,20 грн./ \$

Завдання: Відобразити зазначені операції в обліку.

Основна література:

1. Податковий кодекс України від 2.12.2010 № 2755-VI / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI / Верховна Рада України. URL: <http://sfs.gov.ua/mk/>
3. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-XII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
4. Закон України «Про валюту і валютні операції» від 21.06.2018 № 2473-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>
5. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку.
6. Бутинець Ф. Ф., Жиглей І. В. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит» / За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця; 3-тє вид., доп. і перероб. Житомир: Рута, 2006. 388 с.
7. Кадуріна Л. О. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навч. посіб. / Кадуріна Л. О., Стрельнікова М. С. К.: Центр учбової літератури, 2007. 606 с.

Додаткова література:

10. Гордієнко Н.І., Карпушенко М.Ю. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник. Харків: ХНАМГ, 2006. 235 с.
11. Карп'як Я.С., Воськало В.І. Облік зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник. Львів: Національний університет «Львівська політехніка», 2012. 297 с.

Періодичні видання: “Податки і бухгалтерський облік”, “Все про бухгалтерський облік”, “Бухгалтерський облік та аудит”, “Галицькі контракти”, “Баланс”, “Дебет-Кредит”, “Інтерактивна бухгалтерія”, “Вісник. Офіційно про податки” та ін.

Періодичні джерела:

1. Тенюх З.І. Повернення товару від нерезидента у митному режимі реімпорту: облік і оподаткування *Глобальні та національні проблеми економіки*. Випуск 12. 2016. С. 537 –543. URL: <http://global-national.in.ua/archive/12-2016/111.pdf>
2. Свіріденко А. Повернення товарів у ЗЕД. *Податки та бухгалтерський облік*. 2018. № 2735-36. С. 33 – 36. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2018/may/issue-35-36/article-36191.html>
3. ЗЕД у запитаннях і відповідях. *Податки та бухгалтерський облік*. 2019. № 27. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2019/april/issue-27/>
4. Любимова Т. Реімпорт: особливості обліку. *Бібліотека Баланс: Практичне керівництво*. 2015. № 4. С. 60-62
5. Єгорова Юлія Реімпорт товару: оподаткування ПДВ та бухоблік. *Дебет-Кредит*. 2017. URL: https://consulting.dtk.ua/taxation/pdv/7787?utm_source=consult_22042017&utm_medium=email&utm_campaign=newsletter
6. Водоп'янова О. Реімпорт товару: облік та оподаткування. *Дебет-Кредит*. 2019. URL: <https://news.dtk.ua/taxation/pdv/57725>
7. Юлін А. Нерезидент повертає бракований товар: як обрати митний режим, рахувати курсові різниці і податки. *Expertus:Головбух*. URL: https://1gl-vip.expertus.ua/?utm_source=lettertrigger&utm_medium=letter&utm_campaign=letter_EXGdemo_day_2&btx=12406224&mailsystoken=20ff6db7-bcaa-11a0-bf72-2d01a652e310&ttl=7776000&ustp=F#/document/16/27262

Тема 9. Облік операцій з переробки

1. Загальні поняття та митне регулювання давальницьких операцій у зовнішньоекономічній діяльності.
2. Особливості укладення та вимоги до договорів на переробку давальницької сировини.
3. Порядок оподаткування операцій з переробки давальницької сировини за межами митної території України.
4. Облік операцій з переробки давальницької сировини за межами митної території України.
5. Порядок оподаткування операцій з переробки давальницької сировини на митній території України.
6. Облік операцій з переробки давальницької сировини на митній території України.

Задача 1. ТзОВ «Імекс», платник податку на прибуток на загальних підставах і платник ПДВ, придбало матеріали вартістю 600 000 грн. (в т.ч. ПДВ 20 %). Ці матеріали були вивезені в митному режимі переробки і передані іноземному виконавцеві 16 квітня. Курс НБУ за станом на 0 годин цього дня складав 25 грн. за 1 євро. Митні органи надали дозвіл на переробку терміном 45 календарних днів. Вивезена сировина підлягає оподаткуванню вивізним митом 10 % і підлягає повному умовному звільненню від сплати ПДВ.

ТзОВ «Імекс» надало фінансову гарантію митним органам у розмірі вартості вивезеної сировини (500 000 грн.).

Вартість переробки складає 5 000 євро. Акт приймання виконаних робіт підписаний 22 травня, того ж дня товар був ввезений до України і випущений у вільний оборот, курс НБУ за станом на 0 годин був 24,5 грн. за 1 євро. Сума фінансової гарантії за заявою ТзОВ «Імекс» була повернена митним органом на поточний рахунок підприємства. Ввізне мито для давальницької сировини 10 %, готової продукції – 10%.

Курс НБУ на 31.05 становив 24,8 грн. за 1 євро.

2.06. Здійснена оплата послуг переробки. Курс НБУ склав 25,6 грн. за 1 євро.

5.06. Готова продукція була реалізована ТзОВ «Імекс» в Україні за 1200 000 грн. (в т.ч. ПДВ).

Завдання: Здійснити відповідні розрахунки та відобразити в обліку операції по переробці давальницької сировини за кордоном.

Задача 2. ТзОВ вивезло матеріали вартістю 360 000 грн. в митному режимі переробки, які передані іноземному виконавцеві 5 травня. Курс НБУ за станом на 0 годин цього дня складав 24 грн. за 1 євро. Вивезена сировина підлягає оподаткуванню вивізним митом 10 %.

Вартість переробки складає 6 000 євро. Акт приймання виконаних робіт підписаний 5 червня, курс НБУ за станом на 0 годин був 24,4 грн. за 1 євро.

Товар був ввезений до України 10 червня і випущений у вільний оборот, курс НБУ за станом на 0 годин був 24,8 грн. за 1 євро

Розрахунок за переробку проводиться таким чином:

1. Грошима в сумі 2000 євро.

2. Сировиною собівартістю 76 000 грн. Сировина в якості розрахунків передана одночасно із сировиною для переробки.

4 липня здійснена оплата послуг переробки. Курс НБУ склав 24,2 грн. за 1 євро.

Припустимо, що ввізне мито для давальницької сировини та готової продукції – 10%.

Курси НБУ на 31.05. 24,9 грн. за 1 євро.

Курси НБУ на 31.06. 25,0 грн. за 1 євро.

Завдання: Здійснити відповідні розрахунки та відобразити в обліку операції по переробці давальницької сировини за кордоном.

Задача 3. 4.05. В Україну для переробки увезено сировину вартістю 5000 \$. Курс НБУ 25,0 грн. за 1 \$. Вартість послуг з переробки 2500 євро. З них 1500 \$ оплачується готовою продукцією, а 1000 \$ – іноземною валютою.

28.05 підписано акт виконаних робіт. Курс НБУ – 25,5 грн. за \$1. Собівартість послуг переробки становить 30 000 грн.

31.05. Курс НБУ – 25,6 грн. за \$1.

6.06 Вивезено продукти переробки та отримано їхню частину в якості оплати. Курс НБУ – 25,4 грн. за \$1.

12.06 надійшла оплата. Курс НБУ на дату оплати 25,3 грн. за 1 \$.

Завдання: Здійснити відповідні розрахунки та відобразити в обліку операції по переробці давальницької сировини на митній території України.

Основна література:

1. Податковий кодекс України від 2.12.2010 № 2755-VI / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

2. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI / Верховна Рада України. URL: <http://sfs.gov.ua/mk/>

3. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-XII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/959-12>

4. Закон України «Про валюту і валютні операції» від 21.06.2018 № 2473-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>

5. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку.

6. Бутинець Ф. Ф., Жиглей І. В. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит» / За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця; 3-тє вид., доп. і перероб. Житомир: Рута, 2006. 388 с.

7. Кадуріна Л. О. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навч. посіб. / Кадуріна Л. О., Стрельникова М. С. К.: Центр учбової літератури, 2007. 606 с.

Додаткова література:

8. Карп'як Я.С., Воськало В.І. Облік зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник. Львів: Національний університет «Львівська політехніка», 2012. 297 с.

Періодична література:

1. Експорт, Імпорт, ЗЕД-заборгованості. *Бібліотека Баланс: Практичне керівництво*. 2020. № 4. С. 5-110.

2. Давальницькі операції. *Податки та бухгалтерський облік*. 2017. № 20. С. 3-48. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2017/march/issue-20/>

3. ЗЕД у запитаннях і відповідях. *Податки та бухгалтерський облік*. 2019. № 27. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2019/april/issue-27/>

4. Гринишина С. Переробка іноземної сировини в Україні: деталі мають значення. *Все про бухгалтерський облік*. 2017. № 103. С. 8-12.

5. Жигалов К. Переробка іноземної сировини: що робити з відходами. *Все про бухгалтерський облік*. 2017. № 103. С. 12-13.

6. Коружинець О. Переробка давальницької сировини в Україні: негрошові розрахунки. *Бухгалтерія*. 2015. № 29. С. 59-61.

7. Коружинець О. Переробка давальницької сировини за межами України: негрошові розрахунки. *Бухгалтерія*. 2015. № 21. С. 74-79.

8. Целуйко О. Давальницькі операції за участю нерезидентів: загальні поняття та митне регулювання. *Бібліотека Баланс: Практичне керівництво*. 2015. № 4. С. 72-75.

9. Целуйко О. Давальницькі операції за участю нерезидентів: нюанси обліку. *Бібліотека Баланс: Практичне керівництво*. 2015. № 4. С. 76-80.

Тема 10. Облік розрахунків з підзвітними особами в іноземній валюті

1. Загальна характеристика відрядження за кордон: нормативно-правове регулювання, обмеження та документальне оформлення.
2. Синтетичний і аналітичний облік відрядження за кордон.
3. Відображення в обліку розрахунків із застосуванням пластикових карток.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Нормативно-правове забезпечення обліку відрядження працівників за кордон. Положення про відрядження: важливі нюанси.
2. Поняття та термін відрядження. Обмеження щодо можливості направляти працівника у відрядження
3. Документальне оформлення відрядження працівника за кордон.
4. Аванс на відрядження: спосіб видачі, валюта, строки звітування.
5. Добові 2020: поняття та порядок розрахунку, обмеження їх суми.
6. Відповідальність за порушення в оформленні відрядження та у розрахунках з підзвітними особами в іноземній валюті.
7. Придбання товарно-матеріальних цінностей працівником у закордонному відрядженні.
8. Бухгалтерський облік витрат на відрядження за кордон.
9. Відображення в обліку розрахунків із застосуванням пластикових карток.

Задача 1.

Директор підприємства був направлений у відрядження до Австрії з 2 по 4 грудня 2020 року. Перед від'їздом йому був виданий аванс у сумі 1 000 євро. Іноземна валюта була отримана в касу підприємства з валютного рахунка, курс НБУ на дату отримання авансу в касу становив 28,79 грн. за 1 євро.

Обліковою політикою підприємства прийнято, що курсові різниці за монетарними статтями у валюті розраховуються на дату господарської операції в межах суми такої операції (п. 8 П(С)БО 21). Балансова вартість інвалюти на поточному рахунку підприємства на дату здійснення операції (отримання в касу) в обліку числилася за курсом НБУ – 28,70 грн. за 1 євро.

Після повернення з відрядження, а саме 5 грудня 2020 року, директор подав Звіт і підтвердні документи на загальну суму 1 014 євро, з яких впливало, що ним були здійснені такі витрати:

- авіапереліт – 270 євро;
- проживання – 600 євро;
- добові – 144 євро.

Курс НБУ на 05.12.20 р. становив 28,98 грн. за 1 євро.

Підприємство компенсувало директорові витрачені ним власні кошти (14 євро у гривневому еквіваленті) 8 грудня 2020 року. Курс НБУ на цю дату становив 29,19 грн. за 1 євро.

Завдання: Відобразити зазначені операції в обліку.

Основна література:

1. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-XII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
2. Закон України «Про валюту і валютні операції» від 21.06.2018 № 2473-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>
3. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 №996-XIV / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>
4. Інструкція про службові відрядження в межах України та за кордон: Наказ Міністерства фінансів України від 13.03.98 № 59. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0218-98#Text>
5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про суми та склад витрат на відрядження державних службовців, а також інших осіб, що направляються у відрядження підприємствами, установами та організаціями, які повністю або частково утримуються (фінансуються) за рахунок бюджетних коштів» від 02.02.2011 р. № 98. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/98-2011-%D0%BF#Text>
6. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку.
7. Бутинець Ф. Ф., Жиглей І. В. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит» / За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця; 3-тє вид., доп. і перероб. Житомир: Рута, 2006. 388 с.
8. Кадуріна Л. О. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навч. посіб. / Кадуріна Л. О., Стрельнікова М. С. К.: Центр учбової літератури, 2007. 606 с.

Періодичні видання:

“Податки і бухгалтерський облік”, “Все про бухгалтерський облік”, “Бухгалтерський облік та аудит”, “Галицькі контракти”, “Баланс”, “Дебет-Кредит”, “Інтерактивна бухгалтерія” та ін., зокрема:

1. Відрядження за кордон. *Все про бухгалтерський облік*. 2020. № 29. С. 4-47.
2. Авансовий звіт. *Податки та бухгалтерський облік*. 2020. № 11. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2020/february/issue-11/>
3. Відрядження. *Податки та бухгалтерський облік*. 2019. № 60. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2019/july/issue-60/>
4. Службові відрядження. *Податки та бухгалтерський облік*. 2018. № 42. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2018/may/issue-42/>
5. Лістрова С. Надміру витрачені кошти: як обкладати й коли перераховувати ПДФО. *Інтерактивна бухгалтерія*. 2019. № 96. URL: <https://interbuh.com.ua/ua/documents/ib/9336/130026>
6. Відрядження: від положення до звіту. Зароботная плата. Спецвипуск. 2017. № 4. С. 3-60. URL: <https://profpressa.com/media/pdf/zarobitna-plata-s/2017/4/dc24105100f14018b331bfb7cb05659f.pdf>

ГЛОСАРІЙ з навчальної дисципліни «Облік міжнародних операцій»

Бухгалтерський облік – процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень.

Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку – нормативно-правовий акт, яким визначаються принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності підприємствами (крім підприємств, які відповідно до законодавства складають фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності та національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку в державному секторі), розроблений на основі міжнародних стандартів фінансової звітності і законодавства Європейського Союзу у сфері бухгалтерського обліку та затверджений центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку.

Зовнішньоекономічна діяльність – господарська діяльність, яка в процесі її здійснення потребує перетинання митного кордону України майном та/або робочою силою [ст.377 Господарського кодексу України].

Зовнішньоекономічна діяльність – діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, а також діяльність державних замовників з оборонного замовлення у випадках, визначених законами України, побудована на взаємовідносинах між ними, що має місце як на території України, так і за її межами [ст.1 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність»].

Валютні кошти - валютні цінності:

- іноземна валюта готівкою,
- платіжні документи (чеки, векселі, тратти, депозитні сертифікати, акредитиви та інші) в іноземній валюті,
- цінні папери (акції, облігації, купони до них, бони, векселі та інші) в іноземній валюті,
- золото та інші дорогоцінні метали у вигляді зливків, пластин та монет, а також сертифікати, облігації, варанти та інші цінні папери, номінал яких виражено у золоті, дорогоцінні камені.

Іноземна валюта:

- валюта готівкою, грошові знаки (банкноти, білети державної скарбниці, монети), що знаходяться в обігу і є законним платіжним засобом на території відповідної іноземної держави, а також вилучені або ті, що вилучаються з обігу, але підлягають обміну на грошові знаки, які знаходяться в обігу,
- платіжні документи у грошових одиницях іноземних держав та міжнародних розрахункових одиницях,
- кошти у грошових одиницях іноземних держав, міжнародних розрахункових одиницях та у діючій на території України валюті з вільною конверсією, які знаходяться на рахунках та вкладах у банківсько-кредитних установах на території України та за її межами;

Операції з валютними цінностями – це такі операції, об'єктом яких виступає іноземна валюта у вигляді американських доларів, євро тощо.

Операції в іноземній валюті – господарські операції, вартість яких виражена в іноземній валюті, або господарські операції, що потребують розрахунків в іноземній валюті.

Митне оформлення – виконання митних формальностей, необхідних для випуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення. Митне оформлення здійснюється:

- в місцях розташування відповідних підрозділів митних органів – протягом робочого часу, встановленого для цих органів;
- у пунктах пропуску через державний кордон України – цілодобово (відповідно до міжнародних договорів, укладених відповідно до закону).

Митна декларація (МД) – заява встановленої форми, в якій особою зазначено митну процедуру, що підлягає застосуванню до товарів, та передбачені законодавством відомості про товари, умови і способи їх переміщення через митний кордон України та щодо нарахування митних платежів, необхідних для застосування цієї процедури;

Митний брокер – це підприємство, що надає послуги з декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення, які переміщуються через митний кордон України.

Митний режим – комплекс взаємопов'язаних правових норм, що відповідно до заявленої мети переміщення товарів через митний кордон України визначають митну процедуру щодо цих товарів, їх правовий статус, умови оподаткування і обумовлюють їх використання після митного оформлення.

Митні платежі – податки, що відповідно до Митного Кодексу або митного законодавства справляються під час переміщення або у зв'язку з переміщенням товарів через митний кордон України та контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи.

Митні платежі:

- а) мито;
- б) акцизний податок із ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції);
- в) податок на додану вартість із ввезених на митну територію України товарів (продукції).

Заходи нетарифного регулювання ЗЕД – не пов'язані із застосуванням мита до товарів, що переміщуються через митний кордон України, встановлені відповідно до закону заборони та/або обмеження, спрямовані на захист внутрішнього ринку, громадського порядку та безпеки, суспільної моралі, на охорону здоров'я та життя людей і тварин, охорону навколишнього природного середовища, захист прав споживачів товарів, що ввозяться в Україну, а також на охорону національної культурної та історичної спадщини.

Експорт – це митний режим, відповідно до якого українські товари випускаються для вільного обігу за межами митної території України без зобов'язань щодо їх зворотного ввезення.

Імпорт – це митний режим, відповідно до якого іноземні товари після сплати всіх митних платежів, встановлених законами України на імпорт цих товарів, та виконання усіх необхідних митних формальностей випускаються для вільного обігу на митній території України.

Реекспорт – це митний режим, відповідно до якого товари, що були раніше ввезені на митну територію України або на територію вільної митної зони, вивозяться за межі митної території України без сплати вивізного мита та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Реімпорт – це митний режим, відповідно до якого товари, що були вивезені або оформлені для вивезення за межі митної території України, випускаються у вільний обіг на митній території України зі звільненням від сплати митних платежів, встановлених законами України на імпорт цих товарів, та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Тимчасове ввезення – це митний режим, відповідно до якого іноземні товари, транспортні засоби комерційного призначення ввозяться для конкретних цілей на митну територію України з умовним повним або частковим звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності і підлягають реекспорту до завершення встановленого строку без будь-яких змін, за винятком звичайного зносу в результаті їх використання.

Тимчасове вивезення – це митний режим, відповідно до якого українські товари або транспортні засоби комерційного призначення вивозяться за межі митної території України з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності і підлягають **реімпорту** до завершення встановленого строку без будь-яких змін, за винятком звичайного зносу в результаті їх використання.

Транзит – це митний режим, відповідно до якого товари та/або транспортні засоби комерційного призначення переміщуються під митним контролем між двома митними органами України або в межах зони діяльності одного митного органу без будь-якого використання цих товарів, без сплати митних платежів та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Митний склад – це митний режим, відповідно до якого іноземні або українські товари зберігаються під митним контролем із умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Вільна митна зона – це митний режим, відповідно до якого іноземні товари ввозяться на територію вільної митної зони та вивозяться з цієї території за межі митної території України із звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, а українські товари ввозяться на територію вільної митної зони із оподаткуванням митними платежами та застосуванням заходів нетарифного регулювання.

Безмитна торгівля – це митний режим, відповідно до якого товари, не призначені для вільного обігу на митній території України, знаходяться та реалізуються для вивезення за межі митної території України під митним контролем у пунктах пропуску через державний кордон України, відкритих для міжнародного сполучення, та на повітряних і водних транспортних засобах комерційного призначення, що виконують міжнародні рейси, з умовним звільненням від оподаткування митними платежами, установленими на імпорт та експорт таких товарів, та без застосування до них заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Знищення або руйнування – це митний режим, відповідно до якого іноземні товари під митним контролем знищуються або приводяться у стан, який виключає можливість їх використання, з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами, установленими на імпорту цих товарів, та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Відмова на користь держави – це митний режим, відповідно до якого власник відмовляється від іноземних товарів на користь держави без будь-яких умов на свою користь.

Переробка на митній території – це митний режим, відповідно до якого іноземні товари піддаються у встановленому законодавством порядку переробці без застосування до них заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, за умови подальшого **реекспорту** продуктів переробки.

Переробка за межами митної території – це митний режим, відповідно до якого українські товари піддаються у встановленому законодавством порядку переробці за межами митної території України без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, за умови повернення цих товарів або продуктів їх переробки на митну територію України у митному режимі **імпорту**.

Товарообмінна (бартерна) операція у сфері ЗЕД – це один з видів експортно-імпортних операцій, оформлених бартерним договором або договором із змішаною формою оплати, яким часткова оплата експортних (імпортних) поставок передбачена в натуральній формі, між суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності України та іноземним суб'єктом господарської діяльності, що передбачає збалансований за вартістю обмін товарами, роботами, послугами у будь-якому поєднанні, не опосередкований рухом коштів у готівковій або безготівковій формі.

Підп. до друку 01.02.2021. Формат 60x90/16
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк. арк. 1,91
Тираж 50 прим.

Дільниця оперативного друку економічного факультету
Львівського національного університету імені Івана Франка.
79000, Львів, проспект Свободи, 18